

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра геодезії та картографії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

заступник декана
з навчальної роботи

« 30 » Серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КАРТОГРАФІЯ

для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 10 “Природничі науки”
спеціальності 106-“Географія”
освітньої програми “Геоморфологія та природничий туризм”

Вид дисципліни – обов’язкова

Форма навчання – денна

Навчальний рік – 2019/2020

Семестр – 3

Кількість кредитів ЄКТС – 3

Мова викладання, навчання та оцінювання – українська

Форма підсумкового контролю – залік

Викладачі: Підлісецька Ірина Олександрівна, кандидат географічних наук, асистент
кафедри геодезії та картографії.

Пролоновано: на 20__/20__ н. р. _____ (_____) “__” _____ 20__ р.;

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) “__” _____ 20__ р.;

КИЇВ – 2019

Розробник: Підлісецька Ірина Олександрівна, кандидат географічних наук, асистент кафедри геодезії та картографії.

ЗАТВЕРДЖЕНО

«28» серпня 2019 року

Завідувач кафедри

 проф. Даценко Л.М.
(підпис)

Протокол № 1 від «28» серпня 2019 року

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету, протокол № 5 від «30» серпня 2019 року

Голова науково-методичної комісії проф. Запотоцький С. П.

«30» серпня 2019 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – дати базові знання з теорії картографії та тематичного картографування, сформувані практичні навички роботи з картами та іншими картографічними творами.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Успішне засвоєння таких обов'язкових дисциплін як «Топографія», «Польова топографічна зйомка»;

2. навички користування картографічними матеріалами, зокрема топографічними;

3. елементарні навички використання графічних редакторів Adobe Photoshop, Adobe Illustrator.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Курс «Картографія» складається з *двох змістових модулів*.

Перший модуль присвячено структурі картографії, зв'язку її з іншими науками, теоретичним концепціям в картографії, математичній основі картографічних творів, типам картографічних творів, способам та прийомам картографування, написам на картах та картографічній генералізації.

Другий модуль розкриває питання проектування, укладання та видання карт, застосування картографічних творів у науковій роботі, зв'язку картографії з геоінформатикою, дистанційними методами зондування Землі; використання карт та загальні вимоги, аналізу і оцінки картографічних джерел; сучасні методи розробки та технології укладання картографічних творів.

Навчальна дисципліна «Топографія» є складовою освітньо-професійної програми Геоморфологія та природничий туризм спеціальності 106 - Географія галузі знань 10 - Природничі науки.

4. Завдання (навчальні цілі) дисципліни:

Дисципліна спрямована на досягнення таких загальних та фахових (предметних) *компетентностей випускника*:

- здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел для подальшого використання під час укладання карт (ЗК 6);

- здатність застосовувати прості кількісні та якісні методи при дослідженні геосистем, їх компонентів (ФК 4);

- здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України, розуміти та пояснювати стратегію її сталого розвитку, відповідно до спеціалізації (ФК 9);

- здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їхні властивості та притаманні їм процеси, зокрема у галузі геоморфології (ФК 10).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання		Методи		Бал у підсумковій оцінці
(1 – знати, 2 – вміти, 3 – [комунікація], 4 – [автономність та відповідальність])		викладання та навчання	оцінювання	
Код	Характеристика результату			
1.1.	Визначення картографії та її структури	лекції	Модульна контрольна робота	10
1.2.	Принципи класифікації картографічних творів	лекції		
1.3.	Властивості та елементи карти	лекції	Практична робота	10
1.4.	Способи та прийоми картографування	лекції		
2.1.	Вміти визначати різні характеристики рельєфу на картах	практичні роботи	захист практичних робіт	10
2.2.	Вміти визначати різні способи картографічного зображення на картах.	практичні роботи	захист практичних робіт	
2.3.	Застосування сучасних програмних засобів (графічних редакторів), які використовуються для розробки та оформлення картографічних творів	практичні роботи	захист практичних робіт	20
2.4.	Застосовувати картографічний метод дослідження на практиці.	практичні роботи	захист практичних робіт	
3.1.	Демонстрація знань, умінь і навичок.	консультація	залік	40
4.1.	Вироблення навичок застосування картографічного методу дослідження в геоморфологічних дослідженнях.	лекції, консультації впродовж семестру	захист виконаного індивідуального завдання (самостійної роботи)	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
	Програмні результати навчання (назва)									
Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузях предметної області географічних наук. (ПРН 4).					+	+	+	+		
Застосовувати моделі, методи і дані природничих і суспільних наук, інформаційних технологій тощо при вивченні формування і розвитку об'єктів і процесів географічної оболонки (ПРН 7).	+	+	+	+						
Виконувати дослідження географічної оболонки та її сфер за допомогою кількісних та якісних методів аналізу (ПРН 9).					+	+	+	+		
Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, інтелектуальної й академічної доброчесності, професійного кодексу поведінки. (ПРН 13).										+
Демонструвати здатність проводити самостійні дослідження природно- та суспільно-географічних об'єктів, систем і процесів у географічній оболонці за польових і лабораторних умов. (ПРН 14).									+	

7. Форми оцінювання студентів: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами виконання практичних робіт і модульних контрольних робіт.

– **поточне (семестрове) оцінювання** (практичні роботи (мінімальна оцінка 10, максимальна 20; контрольні роботи (20 – 30); самостійна робота (5 – 10);

– **підсумкове (заключне) оцінювання у формі заліку** (оцінка за знання теорії (мінімум 20, максимум 40 балів); оцінка за практичну частину (40-60).

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум – 35 балів, для допуску до заліку необхідно обов'язково здати додатково виконане індивідуальне комплексне завдання.

Загалом, формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», введеного в дію наказом № 716-32 від 31 серпня 2018 року.

7.1 Шкала переведення рейтингу до традиційної оцінки.

Оцінка за 100-бальною системою	Оцінка за 2-бальною системою при складанні заліку (національною шкалою)
60 – 100	зараховано
0 – 59	не зараховано (з можливістю повторного складання)

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	Практичні роботи	сам. роб
<i>Змістовий модуль 1</i>				
1	Тема 1. Теоретичні основи картографії.	2		6
2	Тема 2. Карта, її властивості, елементи карти. Класифікація картографічних творів	2	2	5
3	Тема 3. Математична основа картографічних творів	2		5
4	Тема 4. Способи картографічного відображення об'єктів і явищ на картах	2	4	10
	<i>Модульна контрольна робота 1</i>			
<i>Змістовий модуль 2</i>				
5	Тема 5. Картографічний метод дослідження	2	2	10
6	Тема 6. Застосування картографічних творів у науковій і практичній роботі	2	4	10
7	Тема 7. Сучасні методи розробки та укладання картографічних творів	4	4	10
	<i>Модульна контрольна робота 2</i>			
	ВСЬОГО	16	16	56
	<i>Консультація 2 год.</i>			

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекцій – **16 год.**

Практичні заняття – **16 год.**

Консультації з плану – **2 год.**

Самостійна робота – **56 год.**

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Основна:

1. Берлянт А.М. Карта – второй язык географии: /Очерки о картографии/ кн. для учителя. – М.: Просвещение, 1985. – С.49-69.

2. Берлянт А.М. Картоведение: Учебник для вузов / А.М.Берлянт, А.В.Востокова, В.И.Кравцова и др.; Под ред. А.М.Берлянта –М.: Аспект Пресс, 2003. – 477 с.

3. Берлянт А.М. Картография: Учебник для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2002. – 336 с.

4. Божок А.П. Картознавство: підручник / А.П. Божок, А.М. Молочко, В.І. Остроух; за ред. А.П. Божок. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2014. – 332 с.

5. Божок А.П. Картографія : підручник / А.П. Божок, А.М. Молочко, В.І. Остроух; за ред. А.П. Божок. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 271 с.

6. Салищев К.А. Картоведение: Учебник. –3-е изд. – М.: МГУ, 1990. – 400 с.

7. Справочник по картографии / А.М.Берлянт, А.В.Гедымин, Ю.Г.Кельнер и др. – М.: Недра, 1988. – 428 с.

Додаткова література.

8. Багров Л.С. История картографии. М.: ЗАО Центрополиграф, 2005, – 320.

9. Бугаевский Л.М. Математическая картография: Учебник для вузов. – М.: 1998, - 400с.

10. Гинзбург Г.А., Салманова Т.Д. Атлас для выбора картографических проекций. – Труды ЦНИИГАиК, вып. 110. – М.: 1957, - 239с.

11. *Картографія. Терміни та визначення.* ДСТУ 2757-94. - К.: Держстандарт України, 1994.

12. Методические указания по компоновке тематических карт / Сост. И. Ю. Левицкий. - Х.: ХГУ, 1986.

13. Швець О. Історія географічної карти в стародавньому світі // Чумацький шлях. – 2001. -№ 1 – С. 21-24.

Загальні питання картографії

1. Володченко, А. О новой картографии или "неокартографии" / А. Володченко // Часоп. картогр.: зб. наук. пр. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2011. – Вип. 1. – С. 5-10.

2. Володченко, А. Ю биквитные мультидисплейные атласные системы / А. Володченко // Там само. – Вип. 2. – С. 5-10.

3. Карпінський, Ю. Геоінформаційні технології: нові парадигми і нові ризики топографо-геодезичної та картографічної діяльності / Ю. Карпінський, А. Лященко // Там само. – С. 43-48.

4. Орещенко, А.В. Стан тривимірного картографування в Україні та інших країнах світу / А.В. Орещенко // Часоп. картогр.: зб. наук. пр. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2011. – Вип. 2. – С. 10-31.

5. Полякова, Н.О. Основні напрямки досліджень візуального сприйняття картографічного зображення / Н.О. Полякова // Часоп. картогр.: зб. наук. пр. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2011. – Вип. 2. – С. 31-41.